

ผลการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติที่มีต่อการเข้าใจความหมายของคำกริยาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเบอเส็ง อำเภอมืองจังหวัดยะลา

The Effects of Employing Aesop's Fables with Role Playing on Understanding of Verb Meaning for Pratom 2 Students from Ban Ber Seng School, Mueang Yala District, Yala Province

ยามีละห์ นิเลาะ^{1*} และสุรัสวดี นราพงศ์เกษม^{2*}

Yamilah Niloh^{1*} and Suratsawadee Narapongkasem²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี, หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Undergraduate students, Education Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

² Lecturer, Education Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University.

*Corresponding author, E-mail: niloh57@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเข้าใจความหมายของคำกริยาของนักเรียนก่อนและหลังการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านเบอเส็งจำนวน 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 ชนิด ได้แก่ แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ แบบทดสอบชนิดเติมคำ แบบทดสอบชนิดจับคู่ และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอบแบบ บทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.05)

คำสำคัญ: บทบาทสมมติ, นิทานอีสป, ความหมายคำกริยา

Abstract

The purposes of this research were to compare students' understanding of verb meaning before and after employing Aesop's Fables with role playing and to study students' satisfaction from employing Aesop's Fables with role playing. The targets were 20 purposively selected Pratom 2 students studying in the second semester of 2020 academic year from Ban Ber Seng School. The research instruments are 10 lesson plans for students' understanding of verb meaning through employing Aesop's Fables with role playing, 3 types of achievement tests: a multiple choice test, a completion test, and a matching test, and students' satisfaction questionnaires. Data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test. The findings were as follows: The efficiency of a learning activity package of students' understanding of verb meaning through employing Aesop's Fables with role playing was 84.95/80.50 which was in accordance with 80/80. Students' achievement after studying was higher at a significant level of .05. This was in accordance with the hypothesis. Overall, students' satisfaction from employing Aesop's Fables with role playing was at a high level ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.05).

keywords: Role playing, Aesop's Fables, Verb

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ การอยู่ร่วมกันในสังคมจำเป็นต้องใช้ภาษาในการสื่อสารความหมายซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนถ่ายทอดความคิดความรู้สึกทัศนคติ ตลอดจนประสบการณ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ จะทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ต้องอาศัยทักษะการฟัง การพูด เป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน เพื่อติดต่อทำความเข้าใจกับผู้อื่นเข้าใจตนได้ (จินตนา สุทธจินดา 2522)

ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย และเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของประเทศไทย ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนไทยทั้งชาติ ภาษานอกจากจะเป็นวัฒนธรรมและแสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยแล้ว ภาษายังช่วยถ่ายทอด

ความรู้ความคิด เสริมสร้างความเข้าใจอันดีของคนในสังคมอีกด้วย ดังนั้นวิชาภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนในชาติ เนื่องจากการเรียนภาษาไทยจะเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ๆ เพราะภาษาไทยจะส่งผลให้การเรียนวิชาอื่น ๆ เป็นไปได้สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นความสามารถของการใช้ภาษาในการสื่อสารจึงนับว่ามีความสำคัญมากในยุคปัจจุบัน

ภาษาไทย เป็นภาษาในตระกูลคำโดด คำในภาษาไทยจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงรูปไม่ว่าจะอยู่ในกาล (tense) การก (case) มาลา (mood) หรือวาก (voice) ไต่ก็ตาม คำในภาษาไทยไม่มีลิงก์ (gender) ไม่มีพจน์ (number) แม้คำรับมาจากภาษาผันคำ (ภาษาที่มีวิภัติปัจจัย) เป็นต้นว่าเป็นภาษาบาลีสันสกฤต เมื่อนำคำมาใช้ในภาษาไทย จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำในภาษาไทยหลายคำไม่สามารถกำหนดหน้าที่ของคำตายตัวลงไปได้ ต้องอาศัยบริบทเข้าช่วยในการพิจารณา เมื่อต้องการจะผูกประโยคก็นำเอาคำแต่ละคำมาเรียงติดต่อกัน ภาษาไทยมีโครงสร้างแตกกิ่งไปทางขวา คำคุณศัพท์จะวางไว้หลังคำนาม ลักษณะทางวากยสัมพันธ์โดยรวมแล้วจะเป็นแบบ “ประธาน-กริยา-กรรม” ภาษาไทยแบ่งประโยคออกเป็น 2 ภาค คือ (1) ภาคประธาน คือส่วนสำคัญของประโยคที่กล่าวขึ้นก่อน เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังทราบว่า ประธานเป็นอะไร ส่วนมากจะเป็นคำนาม หรือสรรพนาม และ (2) ภาคแสดง คือ ส่วนที่บอกอาการของภาคประธาน เพื่อให้ทราบว่าภาคประธานแสดงอาการอะไร ภาคแสดงส่วนใหญ่จะเป็นคำกริยาของประโยค อาจมีกรรมมารับหรือไม่ก็ได้ คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการ สภาพ หรือการกระทำของคำนาม และคำสรรพนามในประโยคคำกริยาบางคำอาจมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง บางคำต้องมีคำอื่นมาประกอบ และบางคำต้องไปประกอบคำอื่นเพื่อขยายความ (สุรสา สุขก้อน 2557)

กรมวิชาการ (2552) ได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เพื่อเป็นการสนองตอบเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษานับดังกล่าว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ขึ้นโดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้เป็น 8 สาระคือ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ซึ่งสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นสาระย่อย เพื่อกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ดังที่กรมวิชาการได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 สาระย่อยสรุปได้ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสารเรื่องความย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ความคิดความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษามาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย

การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคมและชีวิตประจำวัน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

การพิจารณาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและผังโมทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า สาระที่ 4 เรื่องหลักการใช้ภาษามีเนื้อหามากกว่าสาระอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษา หลักการใช้ภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษา ตระหนักเห็นความสำคัญของภาษาไทย กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้เรื่องหลักภาษา จึงจำเป็นต้องจัดควบคุมและสัมพันธ์กับกิจกรรมการพัฒนาทักษะ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยาถือว่าเป็นหลักภาษาสำคัญเรื่องหนึ่งของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อสามารถที่จะนำคำกริยาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง จากการพิจารณาเรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยาเป็นเนื้อหาที่ยากสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะคำในภาษาไทยแต่ละคำอาจมีความหมายได้มากกว่า 1 ความหมาย และสามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 หน้าที หากผู้เรียนไม่สามารถบอกความหมายของคำได้ก็เป็นเรื่องยากที่จะสามารถนำคำ ๆ นั้นไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ดังที่กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวไว้ว่า “เนื่องจากคำในภาษาไทยมีความหมายหลายอย่าง หากอยู่คำโดด ๆ จะไม่ทราบความหมายได้ ต้องอาศัยบริบทเพราะถ้อยคำที่อยู่ลำพังย่อมมีความหมายไม่ชัดเจนเท่ากับถ้อยคำที่มีบริบทแวดล้อม” นอกจากนี้ นิมิตร มั่นเภา กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “การเลือกใช้คำในภาษาไทยจำเป็นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมและให้ถูกต้อง ดังนั้นสิ่งที่ควรจะต้องรู้เกี่ยวกับการใช้คำ คือรู้ความหมายของคำ ชนิดของคำ ปัญหาการใช้คำ อย่างไรก็ตามแม้จะเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของคำแล้วยังไม่เพียงพอ เพราะคำในภาษาไทยเมื่อปรากฏอยู่ตามลำพังโดด ๆ ไม่สามารถสรุปความหมายที่ชัดเจนได้”

สามารถสรุปได้ว่า เรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยาเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจและนำไปใช้ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การสอนหลักภาษาจะไม่สอนโดยตรง แต่จะสอดแทรกในลักษณะของการใช้ภาษา ฝึกการใช้ภาษา จนผู้เรียนสามารถจับหลักเกณฑ์ทางภาษาได้ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่สามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้เท่าที่ควร ผู้เรียนจึงเกิดความเบื่อหน่ายทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหา ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องมีการปรับปรุงวิธีการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น

นิทานนับเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก การนำนิทานมาใช้ประกอบการสอนเป็นกิจกรรมการเรียนภาษาที่นักเรียนชอบมากกิจกรรมหนึ่ง อีกทั้งทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน เพราะนิทานมีความสำคัญที่เนื้อเรื่องมีโครงสร้างที่เป็นเหตุผล บูรณาการทางภาษา มีความสัมพันธ์ของเหตุการณ์

มีลำดับเรื่องราวที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความหมายและจินตนาการเข้าด้วยกัน นิทานเหมาะกับ
ผู้เรียนทุกวัย ทุกภาษา และทุกระดับความสามารถ (สุเมธธา ตันเจริญ 2554) นิทานอีสปเป็นนิทาน
ประเภทสอนคติธรรม (Fables) คล้ายกับนิทานสอนใจ คือ ตัวเอกต้องเป็นสัตว์แต่มีสติ เช่น ราชสีห์กับหนู
(ไพพรรณ อินทผล, 2534) มีลักษณะเป็นนิทานสั้น ๆ ที่ให้คติในเรื่องของความดี ความชั่ว ความฉลาด
ความโง่ ตัวละครในเรื่องเป็นสัตว์ที่มีบทบาทการกระทำอย่างคน ให้บทเรียนสอนใจผู้อ่านด้วยข้อสรุปที่
ชัดเจน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537) และเป็นเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้เกิดคติธรรมสอนใจใน
การดำรงชีวิต เพื่อเป็นแนวทางให้ละเว้นความชั่ว ทำแต่ความดี (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2549)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการ
สอนโดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติที่มีผลต่อการเข้าใจความหมายของคำกริยา ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเบอแสง จังหวัดยะลา ที่ผู้วิจัยรับผิดชอบในการสอน อีกทั้งยัง
สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้ถูกต้องตามบริบท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการเข้าใจความหมายของคำกริยาของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้นิทาน
อีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับนิทาน

เกริก ยूनพันธ์ (2539) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมาตั้งแต่โบราณ
โดยเนื้อหาที่เล่าเป็นการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม คุณงามความดี เพื่อปลุกฝังจิตสำนึกของคนให้
ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความดีและเป็นตัวอย่างแก่สังคม

กุลยา ตันติผลชิวะ (2541) กล่าวว่า นิทาน คือ สื่อที่มีประสิทธิภาพสำหรับการสร้างการเรียนรู้
ให้กับเด็ก นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจและการรับรู้ให้กับเด็ก

วรรณิ ศิริสุนทร (2532) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน
จนภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จดจำเรื่องราวขึ้นมาเขียนบ้าง แบ่งออกเป็น
 - 1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking Beast Tales)
 - 1.2 นิทานไม่รู้จบ (Commutative Tale)
 - 1.3 นิทานตลกขบขัน (The Droll Humorous Tale)
 - 1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pour quor Starter Tale: That Tell Why)
 - 1.5 เทพนิยาย (Fairy Tales)

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นนิทานสั้น ๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ มีโครงเรื่องง่าย ๆ ให้บทเรียนสอนใจ เช่น นิทานอีสป นิทานเทียบสุภาษิต และนิทานชาดก

3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นเหตุการณ์ และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมของมนุษย์ มีเทพได้เป็นผู้ควบคุม

4. มหากาพย์และนิทานวีรบุรุษ (Epic and Hero Tales) คล้ายกับเทพปกรณัม ต่างกันแต่ว่า ตัวละครนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ ฝ่าฝืนอุปสรรคและประสบความสำเร็จ

5. หนังสือภาพ เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal Stories)

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับนิทาน ได้ดังนี้ คือ นิทานเป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นมา โดยการผูกเรื่องตามความคิดจินตนาการ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติ

ชาตรี เกิดธรรม (2542) กล่าวว่า บทบาทสมมติ หมายถึง บทบาทสมมติขึ้นจากความจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอน โดยที่ครูสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น มีการนำแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ ความคิดและพฤติกรรมของผู้แสดงมาใช้เป็นพื้นฐานในการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนในเรื่องความรู้สึกและพฤติกรรมและปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545) กล่าวว่า บทบาทสมมติ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อเรื่องปัญหาหรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทหรือแสดงบทบาทนั้นตามความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้เรียนที่คิดว่าควรจะเป็นภายหลังของการแสดงบทบาทสมมติต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงออกทั้งด้านความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดงเพื่อการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ทิศนา แคมมณี (2551) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ (ที่ขาดไม่ได้) ของวิธีสอนแบบบทบาทสมมติไว้ ดังนี้

1. มีสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ
2. มีการแสดงบทบาทสมมติ
3. มีการอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง และสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ
4. มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสมมติ ได้ดังนี้ คือ การสอนโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) หมายถึง การสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมาที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงบทบาทสมมตินั้น ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนได้กำหนดไว้

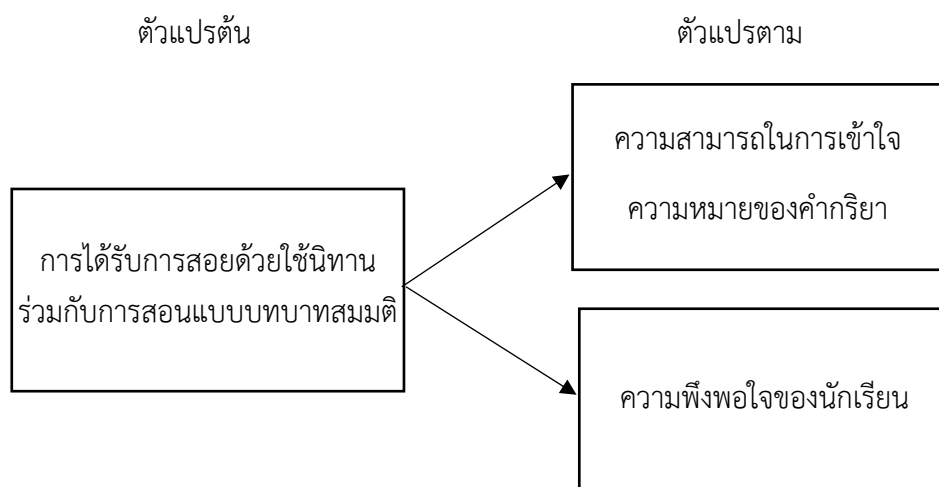
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐมน จันทร์เพ็งเพ็ญ (2560) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (Role Play) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนมูลนิธิบ้านไผ่วิทยา พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการพูดภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนในด้านทักษะการพูดภาษาจีนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

กนกรดา โปธิกนิษฐ และ ศรีสมร พุ่มสะอาด (2561) ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำกริยาในอดีตรูปปกติ โดยใช้เทคนิคการเล่นนิทานร่วมกับการใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนส่วนมากร้อยละ 66.63 (14 คน) ได้คะแนนทักษะการอ่านออกเสียงมากกว่าเกณฑ์คือร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม (40 คะแนน) มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 23.37 ได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม และนักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ณัฐชา บุปผาชาติ (2561) ศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม การศึกษาพบว่า นักเรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนบ้านเบอแสง จังหวัดยะลา จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถในการเข้าใจความหมาย ความหมายของคำกริยาสำหรับใช้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามความพึงพอใจ คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยจัดทำแผนการเรียนรู้โดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้

3.2 วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจความหมายของคำกริยา

3.3 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นสรุป และการนำไปใช้ สื่อการวัดและประเมินผล

3.4 สร้างและหาค่าคุณภาพของเครื่องมือของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งค่า (IOC) ที่ได้ต้องอยู่ระหว่าง .05 ถึง 1.00

3.5 สร้างและหาค่าความเที่ยงตรงของแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความหมาย ความหมายของคำกริยาสำหรับใช้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00

3.6 สร้างและหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ก่อนจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้วัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

4.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้เรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยการใช้นิทานอีสป ร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ จำนวน 10 แผน โดยใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ทุกวันจันทร์ – ศุกร์

4.3 หลังจากการจัดการเรียนรู้ทุกแผนเสร็จสิ้นลง ให้ผู้เรียนทำแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยา

4.4 หลังจากทำแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยา ให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนความสามารถในการเข้าใจความหมาย ความหมายของคำกริยา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ คำนวณหาค่าร้อยละ (%) เพื่อเทียบกับคะแนนร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยาก่อนและหลังโดยใช้ค่าที (t-test)

5.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานอีสป ร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยาก่อนและหลังการเรียนรู้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยาก่อนและหลังเรียน โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.20 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 24.15 คะแนน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	\bar{X}	S.D	t	Df	sig
ก่อนเรียน	18.20	3.65	12.58*	19	.00
หลังเรียน	24.15	3.88			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการการเรียนรู้ใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 0.05)

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องผลการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติที่มีต่อการเข้าใจความหมายของคำกริยาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการเข้าใจความหมายของคำกริยาก่อนและหลังเรียน ตามสถิติ t-test (Dependent Sample) ผลการค้นพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า กิจกรรมบทบาทสมมติ นั้นเป็นเครื่องมือและเทคนิคการสอนที่สำคัญที่ช่วยพัฒนาการเข้าใจความหมายของคำกริยาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญฐมน จันทร์เพ็งเพ็ญ (2560) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการพูดภาษาจีน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการพูดภาษาจีนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ เฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการสอนการเข้าใจความหมายของคำกริยาโดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนบทบาทสมมติ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาไทยและมีบทบาทที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง ผู้เรียนมีโอกาสฝึกสนทนาได้ตอบและได้ร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานกับบทบาทที่ได้รับ เพราะการสวมบทบาทในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เร้าใจสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งได้ร่วมกิจกรรมการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างอิสระผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้

ในชีวิตประจำวันได้ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ เต็มใจที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดผลสำเร็จใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพราะเมื่อเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แล้วจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีความพยายามที่จะศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถรวมทั้งความชำนาญในทักษะต่าง ๆ ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะยากลำบากเท่าใดก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฌูสมอน จันท์เพ็งเพ็ญ (2560) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่า กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากน้อยเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และรุสดา จะปะเกีย (2558) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ เป็นความพึงพอใจของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้ อาจจะแสดงความรู้สึกในด้านบวกหรือด้านลบ ชอบหรือไม่ชอบในการจัดกิจกรรมโดยครอบคลุมในด้านบทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และประโยชน์ที่ได้รับ

จากผลการวิจัยแสดงว่า การเรียนรู้เรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยใช้นิทานอีสป ร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีส่วนอย่างมากในการพัฒนาความสามารถในการเข้าใจความหมาย ส่งผลให้นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งกิจกรรมการใช้นิทานอีสป ร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ ที่นำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา จากการสำรวจวัดความพึงพอใจของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ดังนั้นชุดการสอนเรื่องการเข้าใจความหมายของคำกริยา โดยใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ จึงเป็นเครื่องมือทางการวิจัยที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำกริยา ตลอดจนการสร้าง ความพึงพอใจในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อจำกัดของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้นิทานอีสปร่วมกับการสอนแบบบทบาทสมมติ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องของเวลาเรียน ซึ่งการทำกิจกรรมในแต่ละบทเรียนใช้เวลาเรียนไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความมากน้อยของเนื้อเรื่องที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนอาจจะต้องมีการเตรียมตัวนักเรียนล่วงหน้านอกเวลาเรียน และนำมาเรียนในช่วงเวลาเรียน
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาวิธีการสอนรูปแบบอื่นที่สามารถพัฒนาการเข้าใจความหมายของคำในรายวิชาภาษาไทยในกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือในกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

เอกสารอ้างอิง

- กนกรดา โปธิกนิษฐ์, ศรีสมร พุ่มสะอาด. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงคำกริยาในอดีตรูปปกติ โดยใช้เทคนิคการเล่านิทานร่วมกับการใช้สื่อประสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนสมุทสรณ์.
- กุลยา ตันติผลชีวะ. (2541). *การเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- จินตนา สุทธจินดา. (2522). *พัฒนาการทางภาษาด้านชนิดและสัดส่วนของคำของเด็กก่อนวัยเรียน*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐมน จันทร์เพ็งเพ็ญ. (2560). *การพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (ROLE PLAY) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนมูลนิธิบ้านไผ่วิทยา*. มหาสารคาม: หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
- ณัฐชา บุปผาชาติ. (2561). *การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. กรุงเทพฯ : หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
- ทศนา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิมิตร มั่นเถา. (2539). *การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องคำวิเศษณ์ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2*. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). *เทคนิคการเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รุสตา จะปะเกีย. (2558). *ผลของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาและความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. ปัตตานี : หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2532). *การเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิริมา ภิญโญนต์พงษ์. (2549). *การพัฒนาคุณธรรมของเด็กปฐมวัยด้วยวิธีสอนโดยใช้ชุดนิทานชาดก*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรสา สุขก้อน. (2557). *การจำแนกประเภทโครงสร้างกริยาเรียงในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์หลักสูตร
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.